

Тема номера: Учитися читати

РЕДАКЦІЯ VERBUM

8 СІЧНЯ 2020

Шановні читачі! Без читання неможливо уявити життя сучасної людини. Щодня саме завдяки цьому процесу ми поглинаємо безліч інформації: гортаючи стрічку новин у соцмережах, спілкуючись у месенджерах, навіть мимоволі чіпляючись оком за рекламу на вулицях і в транспорті. Минули ті часи, коли читання асоціювалося насамперед з друкованим словом – із літературою та пресою, що їх люди обирали для себе цілеспрямовано, – а отже, було процесом цілковито усвідомленим. Сказати про людину, що вона багато читає, означало підкреслити її освіченість та інтелігентність.

Зараз ми перебуваємо в процесі читання майже постійно. У широкому сенсі всі ми багато читаємо, часто навіть не усвідомлюючи цього. Життя в інформаційну епоху ставить перед нами питання: чи розуміння знакових систем і вміння поєднувати їх у текст саме собою означає, що ми справді вміємо читати? Чи не знецінює читання перенасиченість навколишнього простору текстами будь-якого ґатунку та спрямування? У новому випуску «Вербуму» ми спробували відповісти на ці питання.

Костянтин Москалець, спираючись на фрагмент із Одкровення святого Йоана Богослова, розмірковує про книжки як плоди з дерева пізнання. Часом вони солодкі, часом гіркі, подекуди – прісні, але, поїдаючи їх, ми примножуємо себе. Утім, не всі книжки є істинними плодами, які можна споживати повільно та смакуючи, і тому важливо вміти відділяти їх від одноразових текстів, які можна поглинати хоч сотнями, ніколи не наїдаючись досхочу через їх порожнечу.

Богдана Матіяш ділиться власним читацьким досвідом, придивляючись до проблеми вибору книжок. Читання має великий вплив на особистість, а тому потрібно вчитися розпізнавати, аби відділяти те, що піде нам на благо, від того, що може заподіяти шкоду. Тож важливо змалку привчати дітей до хорошої літератури й дати їм зростати в багатому книжковому середовищі.

Про те, як навчали дітей читати й загалом бачити світ у Європі XVII століття, пише Чарлз Макнамара. Він коментує підручник Яна Амоса Коменського «Світ чуттєвих речей у малюнках» (імовірно, першу ілюстровану книжку для дітей), де поряд із буденними речами штибу людських пальців чи гри в теніс ідеться про духовне. Коменський розумів, що людей непросто привчити вчитуватись у світ, аби бачити щось більше, ніж безпосередньо видиме, і намагався вплести незриме в малюнкову розповідь про чуттєві речі.

Іноді, втім, незримі категорії набувають цілковито фізичного вияву в знаках, і про те, як навчитися читати ці знаки, щоб полегшити собі життя, розповідає Вікторія Семенова. Кожна спільнота, витворюючи знакові системи, позначає власне осягнення невидимої оку реальності. І для порозуміння як із окремими особами, так і з цілими культурами, потрібно вміти розгадувати ці ребуси.

